

denne Fremgangsmaade i og for sig vil være ligefrem heldig; men desuden tror jeg, at Statskassen maa komme til at yde betydelige og store Bidrag til Ophjælpning af Almueskolevesenet. Men selv det første Skridt, som gjøres paa denne Maade, bør dog gjøres saaledes, at ikke Friskolen paa anden Maade forrastes mere, end den allerede nu er, hvorfor jeg paa ingen Maade kan finde den Tanke rigtig, at man uden videre optog et Lønningstillæg til de lavest lønede Almueskolelærere, idet jeg mener, at dette vilde være en endnu stærkere Forraskning over for Friskolen, og det er der ikke Grund til at gjøre. Skal der gives Tillæg, maa det gives paa den Maade, at Skolepengene blive forhøiede, og at det ligesaavel kommer Friskolen som Almueskolen til Gode. For at dette skulde kunne ske, tror jeg ganske vist, at det vil være nødvendigt at optage hele Lønningsspørgsmaalet for Almueskolelærerne. Jeg ser ikke, at det er muligt at give Lønningstillæg, som saaledes virkelig kunne blive til Støtte for Friskolerne lige saa fuldt som for Statskolerne, medmindre det netop sker ved en gennemgribende Reform af selve Lønningsspørgsmaalet.

Abberg. Da jeg ved Slutningen af Mødet i Aftes frafaldt Ordet, var det, fordi de Udtalelser, jeg da havde i Sinde at komme frem med, vilde tage længere Tid, og da Mødet havde været saalænge, ansaa jeg det ikke for rigtig længere at opholde Forhandlingerne. Der er i Dag fremkommet nogle Udtalelser, som foranledigede mig til paany at begjære Ordet, men jeg skal paa Forhaand erklære, at jeg skal fatte mig saa kort, som det er mig muligt. Det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Octavius Hansen) udtalte sig meget afgjort imod, at Regjeringen nu vilde forlade den Bei, man var kommen ind paa med Hensyn til Anlæget af Jernbaner og gaa over til at lade de fremtidige Jernbaneanlæg foregaa for Statens Regning med Tilskud fra de vedkommende Egne. Jeg er af en saa afgjort modsat Mening, at jeg ikke kan andet end i den Henseende bestemt modsiges det ærede Medlem. Det har viist sig, at med Hensyn til Jernbanebygning kan Staten bygge billigere end nogenfomhelst Anden, og det har viist sig ved flere af de private Baner, der nu ere under Bygning, at det er overordentlig kostbart at skaffe Anlægskapitalerne tilveie, saa at disse Baner anlæg komme til at staa i en uforholdsmæssig høi Pris. Det vil jo naturligtvis maasse være til Fordel for enkelte Pengeinstituter eller Lignende, som indlade sig paa at skaffe Penge til disse Fore-

tagender, men det vil ikke være til Fordel for Staten, og endnu mindre for vedkommende Egne, som ogsaa maa yde betydelige Tilskud til disse Anlæg. Dertil kommer nu ogsaa, at det er min bestemte Overbevisning, at al Jernbane drift ubetinget bør være i Statens Hænder, og at det vil fremfalde ikke ubetydelige Udgifter, naar der skal dannes private Driftselskaber omkring i Landet ved Siden af Statens Drift, foruden at det ogsaa bliver kostbart; thi det er min Overbevisning, at Staten kan drive disse Baner i Forbindelse med sine Baner billigere, end et privat Selskab vilde kunne gjøre det. Naar det ærede Medlem antydede, at det vilde i en for stærk Grad at lægge Beslag paa Statens Finantser, og ikke kunde forstaa, hvor Pengene tilsidt vilde komme fra, saa vil jeg dog dertil bemærke, at der skal Penge til, hvad enten de anlægges for Statens eller privat Regning, og det kommer da ogsaa temmelig ud paa Et, enten det er Staten, der søger Pengemarkedet — for saa vidt det er nødvendigt at skaffe dem til Veie ved Laan — eller det er Private. Markedet anstreges akkurat lige stærkt. Men Staten vil kunne skaffe dem ulige billigere, end Private ville være i Stand til, og derfor anser jeg det for ubetinget rigtigt at bygge for Statens Regning med Tilskud fra de vedkommende Egne. Der blev i Gaar af det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen) yttret Ord om eller Misbilligelse af, at de Tilskud, der skulde ydes til saadanne Jernbaner, skulde ske gennem Kommunerne. Jeg vil tillade mig at spørge, hvorledes det vil være muligt at skaffe saa betydelige Kapitaler til Veie, naar det ikke skulde ske ved Hjælp af de kommunale Bestyrelser, og jeg vil endvidere tilføie, at det, som han især syntes at anke over, nemlig at Amtskommunerne kom til at gjøre Tilskud til saadanne Baner, som nærmest synes at være af lokal Natur, finder jeg fuldkommen rigtigt, og at det vilde være i højeste Grad uretfærdigt, om de enkelte Egne skulde udvære Tilskuddet til saadanne Baner alene, der i Reglen afløse en meget besværet Bei, uden Tilskud fra Amtskommunen, som beparer Vedligeholdelsesudgifterne ved denne Bei, og som desuden nok vil passe paa ikke at yde mere Bidrag end det, som det vil kunne staa sig meget godt ved. Naar det ærede Medlem besværede sig over de Banskfigheder, der vare for ham ved at reise fra sit Hjem til Kjøbenhavn, saa skal jeg give ham et godt Raad i den Henseende, og det er, at den Station, som er ham nærmest, Bemb, meget betydeligt udvides, hvortil der er overordentlig stor Trang, da den paa ingen Maade